

Broughtonia (R. Brown 1813)

Broughtonia viết tắt Bro là một loài lan chỉ có 2 giống mọc tại Cuba và Jamaica, đó là: *Broughtonia negrilensis* và *Broughtonia sanguinea*.

Loài lan này là một trong số những cây lan đầu tiên được trồng trong Vườn Thảo mộc Hoàng Gia tại Kew, Anh quốc (Royal Botanic Garden, Kew) từ năm 1793. Năm 1813 Robert Brown đặt tên cây lan này để vinh danh ông Broughton, một thảo mộc gia người Anh làm việc tại Jamaica.

Broughtonia negrilensis

Là một cây phong lan nhỏ mọc ở đồi Negril phía Tây Jamaica. Củ bẹ nhỏ và tròn cao 2.5-5 phân, phía trên có 1-3 lá cứng và nhọn, dài 15-20 phân, rộng 2-3 phân. Chùm hoa mọc ở ngọn, dài 30-60 phân mang theo 10-15 hoa to 5-6.5 phân, màu trắng hồng, môi hoa có những sọc tím sẫm. Hoa nở liên tiếp vào mùa Thu, không có hương thơm, và cây lớn có thể nở nhiều lần trong một năm.

Ảnh: togofcoralgables.com

Ảnh: Cattleya.wikidot.com

Broughtonia sanguinea

Đồng danh: *Broughtonia coccinea*

Giống phong lan này thường mọc trên cao độ 800 thước. Củ bẹ có 2 lá cứng và nhọn. Dò hoa mọc ở ngọn dài 35-60 phân. Hoa mọc thành chùm ở đỉnh từ 5-12 chiếc to 2-4 phân, nở liên tiếp, không thơm, nở vào mùa Xuân đến cuối mùa Hạ. Nếu nhiệt độ ban đêm ấm áp và cứ để nguyên dò hoa có thể sẽ ra hoa mới quanh năm. Hoa thường màu tím đỏ hay đỏ thẫm, nhưng cũng có hoa màu vàng, màu trắng sọc tím (semi alba) hay trắng tuyền (alba) với chiếc môi trong họng có màu vàng.

Ảnh: Orchidweb.com

Ảnh: togofcoralgables.com

Ảnh: togofcoralgables.com

Ảnh: wikia.com

Ảnh: togofcoralgables.com

Ảnh: togofcoralgables.com

Người ta lai giống Broughtonia với Cattleya thành Cattleytonia, viết tắt Ctna. Cây lan Ctna Why not lai giống giữa cây Cattleya aurantiaca và Broughtonia sanguinea, và cây Ctna Keith Roth lai giống giữa cây Cattleya bicolor và Broughtonia sanguinea là những cây lan rất nổi tiếng trong nhóm lan lai này.

Ctna Why not
Ảnh: Orchidscene.com

Ctna Keith Roth
Ảnh: Orchidonline.com

CÁCH TRỒNG

Lan ưa nhiệt độ ẩm áp từ 60- 90 F (15.6-32C). Ánh sáng nhiều hơn Cattleya một chút. Để cho hơi khô trước khi tưới nước. Bón phân loãng và thưa 2-3 tuần một lần. Lan ưa trồng trong chậu đất nhỏ hay trên miếng vỏ cây, ẩm độ cao và thoáng gió. Từ 2-4 năm, phải thay chậu hay thay vỏ cây một lần và phải cắt hết rễ cũ để lan mọc rễ mới, nếu không các củ già sẽ bị thối.

Lưu ý: Loài lan này không chịu được những loại thuốc sát trùng có chất Malathion, Dimethioate ('Cygon 2E'), hoặc các loại thuốc ngấm vào trong thân lá cây (systemic insecticides).

Rất tiếc khi biết được điều này, tôi mới hiểu tại sao những cây Broughtonia sanguinea và Ctna Why Not của tôi chỉ qua được một mùa hoa rồi dần dần đi vào cõi thiên thu.